

**ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β' ΤΑΞΗΣ**  
**ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2003**

**ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ**

**A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:**

In ea civitate, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat.

.....

Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de via fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos. Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit et partem abesse sensit, perguit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confusus gregem ex loco infesto amovere coepit.

Μονάδες 40

**B. Παρατηρήσεις**

**1α.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

<b>ea civitate:</b>	τη γενική του ενικού αριθμού
<b>boni viri:</b>	την κλητική του ενικού αριθμού
<b>corpora nostra:</b>	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
<b>proximam speluncam:</b>	την αφαιρετική του πληθυντικού αριθμού
<b>loco infesto:</b>	την αιτιατική του ενικού αριθμού.

Μονάδες 10

**1β. ipse:** Να κλιθεί η αντωνυμία στο θηλυκό γένος του ενικού αριθμού.

Μονάδες 2,5

**2α. traxit:** Να γράψετε τους αρχικούς χρόνους του ρήματος στην ίδια φωνή.

Μονάδες 2

**est:** Να κλίνετε την οριστική του παρακειμένου στον ενικό αριθμό.

Μονάδες 3

**2β.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

**continent:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή  
**fertur:** το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή  
**aspexit:** το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην παθητική φωνή  
**sensit:** το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή  
**vidit:** το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην παθητική φωνή.

Μονάδες 7,5

**3α. Cacus pastor boves quosdam in speluncam traxit:** Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 7,5

**3β.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **Στήλης Α** και δίπλα στην καθεμιά το συντακτικό χαρακτηρισμό που της αντιστοιχεί από τη **Στήλη Β** με βάση το κείμενο. Δύο στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν.

Στήλη Α	Στήλη Β
fundamentum	επιθετικός προσδιορισμός
libertatis	γενική κτητική
gregem	επιρρηματικός προσδιορισμός
ibi	υποκείμενο
proximam	γενική αντικειμενική
	αντικείμενο
	κατηγορούμενο

Μονάδες 5

**4α. Prope Tiberim Hercules boves refecisse fertur:** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους της πρότασης.

Μονάδες 7,5

**4β. abesse, amovere:** Να γράψετε το υποκείμενο καθενός από τα δύο αυτά απαρέμφατα του κειμένου και να δικαιολογήσετε την πτώση του.

Μονάδες 5

**5α.** Ποια νέα ποιητικά είδη επινόησε και καλλιέργησε ο Οβίδιος;

Μονάδες 4

**5β.** Τι γνωρίζετε για τις «Μεταμορφώσεις» του Οβιδίου;

Μονάδες 6

# ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

## ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σ' αυτή την πολιτεία, που τη στεριώνουν οι νόμοι, οι καλοί άνδρες τηρούν τους νόμους πρόθυμα. Γιατί ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας, η πηγή της δικαιοσύνης. Ο νους και η ψυχή και η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματά μας δε στέκονται χωρίς το νου, έτσι και η πολιτεία δε στέκεται χωρίς το νόμο.

Λέγεται πως ο Ηρακλής ξεκούρασε τα βόδια κοντά στον Τίβερη ποταμό και πως ο ίδιος, κουρασμένος απ' το δρόμο, αποκοιμήθηκε εκεί. Τότε ο Κάκος, ο βοσκός, έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, έσυρε σε μια σπηλιά απ' τις ουρές μερικά βόδια στραμμένα ανάποδα. Μόλις ο Ηρακλής ξύπνησε και αντίκρισε το κοπάδι και κατάλαβε ότι έλειπε ένα μέρος, κατευθύνθηκε προς τη σπηλιά που βρισκόταν πολύ κοντά· αλλά όταν είδε ότι τα ίχνη των βοδιών ήταν στραμμένα προς τα έξω, βρέθηκε σε αμηχανία, και άρχισε να απομακρύνει το κοπάδι από τον εχθρικό τόπο.

### 1α.

eius civitatis  
bone vir  
corporum nostrorum  
proximis speluncis  
locum infestum

### 1β.

ipsa, ipsius, ipsi, ipsam, --, ipsa.

### 2α.

- traho, traxi, tractum, trahere  
- fui., fuisti, fuit

### 2β.

continebunt  
fertis  
aspicitur  
sentire  
videbatur

### 3α.

Boves quidam in speluncam a Caco pastore tracti sunt

### 3β.

fundamentum: κατηγορούμενο  
libertatis: γενική αντικειμενική  
gregem: αντικείμενο  
ibi: επιρρηματικός προσδιορισμός  
proximam: επιθετικός προσδιορισμός

### 4α.

**fertur:** ρήμα  
**Hercules:** υποκείμενο ρήματος και ειδικού απαρεμφάτου refecisse (ταυτοπροσωπία - άρση του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου)  
**refecisse:** ειδικό απαρέμφατο αντικείμενο στο fertur  
**boves:** αντικείμενο στο refecisse  
**prope Tiberim:** εμπρόθετος προσδιορισμός του τόπου /πλησίον στο απαρέμφατο refecisse.

**4β.**

**abesse:** υποκείμενο το partem – ετεροπροσωπία στο ειδικό απαρέμφατο που δέχεται υποκείμενο κανονικά σε αιτιατική.

**amovere:** υποκείμενο το εννοούμενο Hercules (ονομαστική) - ταυτοπροσωπία στο τελικό απαρέμφατο.

**5α.**

σελ. 20 : « Ο Οβίδιος επιπλέον επινόησε και καλλιέργησε ... Επιστολές από τον Πόντο.»

**5β.**

σελ. 20 : « Ο ίδιος αξιοποιώντας ελληνικά πρότυπα ... ποικίλο και ευχάριστο περιεχόμενό τους».